FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT PAOLO MENGOZZI

föredraget den 8 april 2008 [1]

I — Inledning

1. Genom Europeiska gemenskapernas förstainstansrätts dom av den 29 november 2006 i mål T-135/05, Campoli mot kommissionen (REGP 2006, s. I-A-2-297 och II-A-2-1527) (nedan kallad den överklagade domen) ogillades – eftersom den delvis inte kunde tas upp till sakprövning och delvis skulle ogillas – den talan genom vilken Franco Campoli yrkade ogiltigförklaring av sina pensionsbesked för månaderna maj–juli år 2004, då han ansåg att de i olika avseenden var rättsstridiga.

2. Domstolen ska nu pröva Fanco Campolis överklagande av denna dom.

II — Tillämpliga bestämmelser

3. De för detta mål relevanta bestämmelserna är de bestämmelser i tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna (nedan kallade tjänsteföreskrifterna) som reglerar pensionsförmånerna till tidigare tjänstemän i gemenskaperna.

4. Det ska för det första erinras om att år 2004 ändrades tjänsteföreskrifterna genom förordning nr 723/2004 [2] i avsevärd omfattning. De nya tjänsteföreskrifterna, såsom tjänsteföreskrifterna i deras lydelse enligt ovannämnda förordning ofta betecknas, trädde i kraft den 1 maj 2004.

5. I artikel 82 i tjänsteföreskrifterna enligt dess lydelse före den nyssnämnda ändringen föreskrevs, i den del som är av intresse här, följande:

”1. De pensioner som anges ovan skall fastställas med hänsyn till de löneskalor som gäller den första dagen i den månad då rätten till pension inträder.

De skall korrigeras med den korrigeringskoefficient som fastställts för det land inom gemenskaperna där den pensionsberättigade kan styrka att han är bosatt.

1 — Originalspråk: italienska.

2 — Rådets förordning (EG, Euratom) nr 723/2004 av den 22 mars 2004 om ändring av tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska gemenskaperna (EUT L 124, s. 1).

…”

6. Då det inte finns några särskilda bestämmelser om den korrigeringskoefficient som är tillämplig på pensioner har den korrigeringskoefficient alltid använts som tillämpas på gemenskapstjänstemän i tjänst. Denna koefficient hade, som bedömningsgrund, levnadskostnaderna i medlemsstaternas olika huvudstäder (det vill säga den så kallade huvudstadsmetoden).

7. I samma artikel 82 anges, i dess från och med den 1 maj 2004 gällande ordalydelse, följande:

”1. …

Ingen korrigeringskoefficient skall tillämpas på pensioner.

…”

8. Gemenskapslagstiftarens val att avskaffa systemet med korrigeringskoefficient såvitt avser pensioner förklaras åtminstone delvis i skäl 30 i förordning nr 723/2004. Skäl 30 har följande lydelse:

”Den europeiska integrationen har ökat, och pensionärerna kan fritt välja var i EU de vill bo, vilket har gjort systemet med korrigeringskoefficienter för pensioner överflödigt. Svårigheten att kontrollera pensionärernas verkliga hemvist bör undanröjas. Systemet bör därför upphävas, med lämpliga övergångsbestämmelser för pensionärer och tjänstemän som börjat sin tjänst före denna förordnings ikraftträdande.”

9. I själva verket är övergångsperioden enligt den nya ordalydelsen av tjänsteföreskrifterna dock inte, såsom nyssnämnda skäl kan ge anledning att tro, en period för övergång från en pension som beräknats med hjälp av en korrigeringskoefficient till en pension som inte har en sådan koefficient. I fråga om alla pensionsrättigheter som förvärvats före den 1 maj 2004 (och således, i fallet med klaganden som är pensionerad sedan år 2003, *alla* pensionsrättigheterna) har lagstiftaren för reformen endast föreskrivit ett övergångssystem för en gradvis övergång från en korrigeringskoefficient som beräknats med hjälp av ”huvudstadsmetoden” till en korrigeringskoefficient som beräknats enligt ”landsmetoden”. Med andra ord är referenslevnadskostnaderna för att beräkna korrigeringskoefficienten för de personer som har förvärvat pensionsrättigheter före den 1 maj 2004 inte längre endast levnadskostnaderna för bosättningsstatens huvudstad, utan de genomsnittliga levnadskostnaderna för hela den ifrågavarande staten. Detta följer särskilt av bestämmelserna i artikel 20 i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna jämfört

med bestämmelserna i artiklarna 1.3 och 3.5 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna.

III — Bakgrund

10. Som ett ytterligare skydd för tjänstemän som gått i pension före den 1 maj 2004 föreskrivs i artikel 24.2 första stycket i bilaga XIII till tjänsteföreskrifterna följande:

”När dessa bestämmelser träder i kraft skall det nominella beloppet för den nettopension som lyftes före den 1 maj 2004 garanteras…”.

11. För övrigt skedde anpassningen av korrigeringskoefficienterna enligt reformen av tjänsteföreskrifterna för första gången först genom förordning nr 31/2005 [3], enligt vilken denna anpassning ska ske med retroaktiv verkan från och med den 1 juli 2004.

12. Klaganden gick i pension i februari månad år 2003. Klaganden bosatte sig då i London, i Förenade kungariket. Följaktligen tillämpades på hans pension en korrigeringskoefficient på 139,6 procent, beräknad på grundval av levnadskostnaderna i London (huvudstadsmetoden).

13. Denna korrigeringskoefficient skulle med ikraftträdandet av de nya tjänsteföreskrifterna komma att minskas gradvis och omvandlas till en koefficient beräknad enligt ”landsmetoden”, dock med förbehåll för garantin att det nominella beloppet av den pension som uppburits före den 1 maj 2004 inte skulle minskas.

14. Den 14 augusti 2004 vände sig klaganden till tillsättningsmyndigheten med ett klagomål i den mening som avses i artikel 90 i tjänsteföreskrifterna och yrkade att hans pensionsbesked för månaderna maj, juni och juli år 2004 skulle ogiltigförklaras. Klagomålet avslogs genom beslut av den 13 december 2004.

3 — Rådets förordning (EG, Euratom) nr 31/2005 av den 20 december 2004 om anpassning med verkan från och med den 1 juli 2004 av lönerna och pensionerna för tjänstemän och övriga anställda i Europeiska gemenskaperna och av de på dessa löner och pensioner tillämpliga korrigeringskoefficienterna (EUT L 8, 2005, s. 1).

IV — Förfarandet vid förstainstansrätten och den överklagade domen

15. Genom ansökan som inkom till förstainstansrättens kansli den 29 mars 2005 överklagade klaganden det ovannämnda beslutet om avslag på hans klagomål.

16. Genom beslut meddelat av ordföranden på förstainstansrättens andra avdelning den 6 juli 2005 tilläts Europeiska unionens råd att intervenera i målet.

17. Genom den överklagade domen fastslog förstainstansrätten först och främst att anmärkningen avseende beräkningsmetoden för hushållstillägget och utbildningstillägget inte kunde tas upp till sakprövning, eftersom den inte hade framförts i klagomålet. Förstainstansrätten fastslog även att den del av talan som riktades mot pensionsbeskeden för månaderna maj och juni år 2004 inte kunde tas upp till sakprövning på grund av att det inte fanns något berättigat intresse av att få saken prövad, eftersom anpassningen av korrigeringskoefficienterna, såsom framgått, skedde först från och med månaden juli år 2004.

18. Förstainstansrätten godtog således inte klagandens grunder för talan, i vilka det gjordes gällande att principen om skydd för berättigade förväntningar, rättssäkerhetsprincipen, principen om förbudet mot retroaktivitet, principen om förvärvade rättigheter, likabehandlingsprincipen, proportionalitetsprincipen och principen om god förvaltningssed hade åsidosatts, samt att det förelåg ett maktmissbruk och en bristande motivering.

19. Såvitt avser klagandens argument till stöd för att det skulle föreligga en skillnad i behandling, de enda som han, såsom framgår av det följande, har hållit fast vid i överklagandet, har förstainstansrätten först och främst tillbakavisat uppfattningen att den korrigeringskoefficient som grundas på ”landsmetoden” inte, till skillnad från den korrigeringskoefficient som grundas på ”huvudstadsmetoden”, kan garantera alla pensionärer en likvärdig köpkraft, oavsett deras bosättningsort. Förstainstansrätten har särskilt påpekat att eftersom alla system för anpassning av pensioner av naturliga skäl är ungefärliga, saknas det anledning att anse att valet av ”landsmetoden” i stället för ”huvudstadsmetoden” i sig är mindre lämpligt för att garantera en likabehandling. Detta särskilt som gemenskapslagstiftaren på detta område har ett mycket stort utrymme för skönsmässig bedömning [4].

20. Beträffande argumentet att de nya koefficienterna är diskriminerande, eftersom de innebär att det tillämpas en koefficient på pensionärerna som grundas på en annan metod än den metod som används för tjänstemännen i tjänst (på vilka ”huvudstadsmetoden” fortsätter att tillämpas), har förstainstansrätten påpekat att ställningen för den verksamma tjänstemannen, som är bunden vid en särskild tjänstgöringsort, och ställningen för en pensionerad tjänsteman, som har friheten att bosätta sig där han vill, inte är objektivt jämförbara [5].

21. Förstainstansrätten har därefter tillbakavisat argumentet genom vilket klaganden

4 — Den överklagade domen, punkterna 99–109.

5 — Ibidem, punkterna 110–115.

gjorde gällande att det förelåg en skillnad i behandling i förhållande till de pensionärer som är bosatta i Belgien. På dessa har det, trots övergången till ”landsmetoden”, fortsättningsvis tillämpats en korrigeringskoefficient som beräknats på grundval av levnadskostnaderna i Bryssel, samt i hela Belgien. Förstainstansrätten påpekade i detta avseende att det i bestämmelserna i de nya tjänsteföreskrifterna avseende korrigeringskoefficienterna för pensionärer över huvud taget inte hänvisats till Bryssel utan endast till Belgien. Den eventuella rättsstridighet som klaganden har ifrågasatt avser inte tjänsteföreskrifterna utan endast de sätt på vilket de tillämpas i praktiken. Förstainstansrätten har dessutom påpekat att det är det pensionsbelopp som utbetalas till de tidigare tjänstemän som är bosatta i Belgien som är referenspunkten för att tillämpa eventuella korrigeringskoefficienter för pensionärer som är bosatta i andra medlemsstater. Slutligen har det i vart fall dock erinrats om den princip enligt vilken ingen till sin egen förmån kan åberopa en rättsstridig åtgärd som har gynnat någon annan [6].

22. Slutligen har förstainstansrätten tillbakavisat klagandens argument att det skulle föreligga en diskriminering i förhållande till pensionärer bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater. På pensionärer bosatta i sådana stater tillämpades före reformen, i fråga om deras behandling i pensionshänseende, en korrigeringskoefficient som understeg 100 procent (med andra ord minskades pensionen i förhållande till referensbeloppet). Alla pensionärer tillerkändes efter reformen däremot en minsta korrigeringskoefficient på 100 procent. Detta innebär att ingen pensionär, oavsett bosättningsort, längre ska tillerkännas en lägre pension än den pension som utbetalas till pensionärer som är bosatta i Belgien. Förstainstansrätten ansåg att klagandens argument inte kunde tas upp till sakprövning, eftersom ett eventuellt godtagande endast skulle innebära att pensionerna för tidigare tjänstemän bosatta i ”mindre kostsamma” stater minskade, utan någon förmån för klaganden själv. Förstainstansrätten har dessutom påpekat att den omständigheten att lagstiftaren infört en minsta korrigeringskoefficient på 100 procent även för ”mindre kostsamma” medlemsstater inte under några förhållanden kan anses som en uppenbart godtycklig eller olämplig åtgärd [7].

V — Förfarandet vid domstolen och parternas yrkanden

23. Klaganden har genom skrivelse som inkom till domstolens kansli den 8 februari 2007 överklagat den ovannämnda domen.

24. Klaganden har yrkat att domstolen ska

— upphäva den överklagade domen,

— bifalla klagandens yrkanden i klagomålet och följaktligen ogiltigförklara beslutet

6 — Ibidem, punkterna 116–130.

7 — Den överklagade domen, punkterna 131–139.

varigenom klagomålet avgjordes och hans pensionsbesked,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna avseende såväl förfarandet vid förstainstansrätten som förfarandet vid domstolen.

25. Kommissionen har yrkat att domstolen ska

— fastställa att överklagandet inte kan prövas i sak,

— i andra hand ogilla överklagandet i sin helhet,

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna, i den mening som avses i artikel 122 i domstolens rättegångsregler.

26. Rådet har yrkat att domstolen ska

— ogilla överklagandet, såsom ogrundat,

— förplikta klaganden att ersätta rättegångskostnaderna.

VI — Rättslig bedömning

A — *Inledande anmärkningar*

27. Av de många grunder för talan som klaganden gjorde gällande vid förstainstansrätten har han i detta överklagande endast upprepat grunden avseende åsidosättandet av likabehandlingsprincipen.

28. Klagandens anmärkningar har särskilt inriktats på det svar som förstainstansrätten lämnade på tre av de fyra argument som anfördes vid nämnda domstol för att styrka denna grund. Klaganden har uttryckligen angett att han inte avser att ifrågasätta förstainstansrättens bedömning av det andra av de ovannämnda argumenten avseende den påstådda diskrimineringen mellan pensionärer och tjänstemän i tjänst. [8]

29. Dock är det före prövningen av klagandens anmärkningar angående den

8 — Se punkt 14 i överklagandet.

överklagade domen nödvändigt att bedöma kommissionens ”anslutningsöverklagande”.

B — *Kommissionens ”anslutningsöverklagande”*

1. Parternas yrkanden

30. Kommissionen har i den sista delen av sitt svaromål ingett ett ”anslutningsöverklagande”, i vilket den har påpekat att förstainstansrätten framför allt borde ha slagit fast att argumentet avseende åsidosättandet av likabehandlingsprincipen inte kunde tas upp till sakprövning, eftersom det hade åberopats för första gången först i repliken. Jag ska behandla denna specifika fråga senare, som en inledning till diskussionen i sak av detta argument.

31. Kommissionen har vidare gjort gällande att förstainstansrätten borde ha slagit fast att även det första, det tredje och (även) det fjärde argumentet inte kunde tas upp till sakprövning, eftersom de inte hade framförts i samband med det administrativa klagomål som klaganden ingav innan han väckte talan vid förstainstansrätten.

32. De tre argument beträffande vilka kommissionen har gjort gällande att förstainstansrätten redan från början borde ha slagit fast att de inte kunde tas upp till sakprövning är, såsom har framgått, de enda argument som klaganden har upprepat i samband med överklagandet.

33. Klaganden har i sin replik gjort gällande att anslutningsöverklagandet inte kan tas upp till sakprövning, eftersom kommissionen inte tappat talan på några punkter vid förstainstansrätten, vilket krävs enligt artikel 56 i domstolens stadga. Enligt klaganden har kommissionen inte framställt denna invändning om rättegångshinder vid förstainstansrätten och är på denna punkt således inte tappande part. Dessutom har kommissionen enligt klaganden inte yrkat att förstainstansrättens dom ska upphävas eller ändras, utan endast yrkat fastställelse av att överklagandet inte kan tas upp till sakprövning.

34. Klaganden anser för övrigt att kommissionens anslutningsöverklagande är ogrundat även i sak, eftersom det redan i överklagandet i enlighet med artikel 90 i tjänsteföreskrifterna hade framförts en anmärkning om att likabehandlingsprincipen hade åsidosatts. Alla de argument som anförts vid överklagande till domstol till stöd för påståendet att det föreligger en sådan skillnad, även om de inte specifikt angetts redan i klagomålet, har dock nära samband med vad som tidigare hävdats.

35. Kommissionen har i dupliken bekräftat att syftet med dess anslutningsöverklagande inte är att förstainstansrättens dom

ska upphävas eller ändras.[9] Kommissionen har dock gjort gällande att det förhållandet att en del av de argument som klaganden, vid förstainstansrätten, gjort gällande att de ursprungligen inte kunde prövas har förvandlats till ett skäl att inte ta upp samma klagandes överklagande till domstolen till sakprövning, såvitt avser dessa argument. Eftersom de ifrågavarande argumenten utgör samtliga de argument som upprepas i överklagandet kan överklagandet inte i någon del tas upp till sakprövning.

37. Det kan således visa sig att kommissionens ”anslutningsöverklagande” inte kan tas upp till sakprövning på grund av att kravet på att talan inte har bifallits enligt artikel 56 i domstolens stadga inte är uppfyllt. I artikel 56 andra stycket föreskrivs att ”[v]arje part som helt eller delvis inte har vunnit bifall till sin talan” har rätt att överklaga.

38. Jag anser dock att den nyssnämnda lösningen inte är riktig och att ett annat synsätt på lösningen på det ifrågavarande problemet är att föredra.

2. Bedömning

36. Kommissionens ”anslutningsöverklagande” är utan tvekan atypiskt, såsom kommissionen har medgett i sin replik.[10] Det är särskilt betecknande att kommissionen till följd av detta ”anslutningsöverklagande” inte har yrkat att den överklagade domen ska upphävas. Detta klarlägger obestridligen att kommissionen vid förstainstansrätten har vunnit bifall till sina yrkanden.

39. Kommissionens ”anslutningsöverklagande” grundas på principen att det ska föreligga överensstämmelse mellan innehållet i det administrativa klagomål som klaganden ingett enligt artikel 90 i tjänsteföreskrifterna och innehållet i den talan som väckts vid förstainstansrätten.

40. Denna princip har prövats och klargjorts i sin omfattning i en lång rad domar från gemenskapsdomstolarna. I synnerhet har domstolen slagit fast att det administrativa förfarandet som föreskrivs i tjänsteföreskrifterna, och särskilt ingivandet av klagomål, utgör ett ”väsentligt formkrav”.[11] Domstolen har även slagit fast att iakttagandet av fristerna i det ifrågavarande administrativa förfarandet har karaktären av sådan princip

9 — Detta framgår av kommissionens yrkanden i repliken, samt av punkt 31 i denna. Jag vill för övrigt påpeka att kommissionen i punkt 40 i denna replik däremot har slagit fast följande: ”… Domstolen ska därför upphäva förstainstansrättens dom i den mån det inte har fastställts att den första och den tredje delgrunden inte kan prövas, eftersom de inte framförts i klagomålet under det administrativa förfarandet, och dessutom den fjärde delgrunden på grund av att den gjorts gällande först i repliken.” Å andra sidan är det, mot bakgrund av den ståndpunkt som jag avser att inta med avseende på ”anslutningsöverklagandet”, inte nödvändigt att fastställa huruvida kommissionen i anslutning därtill har yrkat att den överklagade domen ska upphävas.

10 — Punkt 32 i kommissionens replik.

11 — Domstolens dom av den 3 februari 1977 i mål 91/76, de Lacroix mot Europeiska gemenskapernas domstol (REG 1977, s. 225), punkt 11.

som rör grunderna för rättsordningen som gemenskapsdomstolarna kan pröva ex officio.[12] Förstainstansrätten har på grundval av domstolens rättspraxis slagit fast att även frågan huruvida överensstämmelse mellan det administrativa klagomålet och den talan som väckts vid domstol hör till grunderna för rättsordningen och, således, kan prövas ex officio av domstolarna.[13] Jag anser att man till fullo kan instämma i denna rättspraxis från förstainstansrätten som är nära förknippad med domstolens fasta rättspraxis.

41. Om kontrollen av att det föreligger överensstämmelse mellan innehållet i det administrativa klagomålet och innehållet i den talan som väckts vid domstol således är en fråga som rör grunderna för rättsordningen som kan prövas ex officio, kan kommissionens ”anslutningsöverklagande”, trots den juridiska beteckningen, enligt min mening helt enkelt kvalificeras som en uppgift om en fråga som kan prövas ex officio.

42. Med detta resonemang kan domstolen pröva frågan om det i förevarande fall föreligger överensstämmelse mellan det administrativa klagomål som klaganden ingett enligt artikel 90 i tjänsteföreskrifterna och den talan som därefter väckts vid förstainstansrätten.

43. Såvitt avser den exakta definitionen av begreppet och gränserna för principen om överensstämmelse har det i domstolens fasta rättspraxis allmänt slagits fast att det administrativa klagomålet inte är restriktivt och slutgiltigt bindande för ett eventuellt domstolsförfarande, men att det senare förfarandet varken kan ändra det administrativa klagomålets orsak eller syfte.[14] Domstolen har dessutom preciserat att det under domstolsförfarandet får framföras skäl och argument som inte har framförts i det administrativa klagomålet men som har nära samband härmed.[15]

44. När det gäller föremålet för det administrativa klagomålet och föremålet för den väckta talan råder det inte något tvivel om att dessa i det aktuella fallet är överensstämmande, varför det inte föreligger något problem avseende upptagande till sakprövning.

45. Det är däremot mer problematiskt att fastställa ”orsaken” till yrkandet om ogiltigförklaring i det administrativa klagomålet.

46. Avseende grunden om skillnaden i behandling – den enda som klaganden upprepat i samband med förevarande överklagande – var det klagomål som ingavs

12 — Se exempelvis domstolens dom av den 19 februari 1981 i de förenade målen 122/79 och 123/79, Schiavo mot rådet (REG 1981, s. 473), punkt 22, av den 20 mars 1984 i de förenade målen 75/82 och 117/82, Razzouk och Beydoun mot kommissionen (REG 1984, s. 1509), punkt 13, och av den 4 februari 1987 i mål 302/85, Pressler-Hoeft mot revisionsrätten (REG 1987, s. 513), punkt 5.

13 — Förstainstansrättens dom av den 29 mars 1990 i mål T-57/89, Alexandrakis mot kommissionen (REG 1990, s. II-143), punkt 8. Denna ståndpunkt har därefter fastställts i fast rättspraxis. Se till exempel förstainstansrättens dom av den 11 juli 1991 i mål T-19/90, von Hoessle mot revisionsrätten (REG 1991, s. II-615), av den 16 juli 1992 i mål T-1/91, Della Pietra mot kommissionen (REG 1992, s. 2145), och av den 11 september 2002 i mål T-127/00, Nevin mot kommissionen (REGP 2002, s. I-A-149 och II-781).

14 — Se exempelvis domen i det ovannämnda målet Razzouk och Beydoun mot kommissionen, punkt 9, och dom av den 19 november 1998 i mål C-316/97 P, Europaparlamentet mot Gaspari (REG 1998, s. 7597), punkt 17.

15 — Dom av den 7 maj 1986 i mål 52/85, Rihoux m.fl. mot kommissionen (REG 1986, s. 1555), punkt 13, av den 20 maj 1987 i mål 242/85, Geist mot kommissionen (REG 1987, s. 2181), punkt 9, av den 14 februari 1989 i mål 346/87, Bossi mot kommissionen (REG 1989, s. 303), punkt 27, och av den 10 mars 1989 i mål 126/87, Del Plato mot kommissionen (REG 1989, s. 643), punkt 12.

enligt artikel 90 i tjänsteföreskrifterna mycket kortfattat. Det begränsades till följande påpekanden:

”b) Åsidosättande av likabehandlingsprincipen

17. Det nya pensionssystem som Europeiska kommissionen införde den 1 maj 2004 är inte heller motiverat mot bakgrund av likabehandlingsprincipen.

18. Korrigeringskoefficienten syftar till att säkerställa samma köpkraft för tjänstemän och tidigare tjänstemän som befinner sig i samma situation.

19. Det är uppenbart att om det införs två korrigeringskoefficienter för samma ort, i förevarande fall London, sker det en diskriminering mellan tjänstemän som för sin yrkesverksamhet är bosatta i London och tidigare tjänstemän som är bosatta där för att tillbringa sin pensionering i London.

20. Tidigare tjänstemän, däribland Franco Campoli, som bor i London och som åtnjuter en lägre korrigeringskoefficient än den som tillämpas på tjänstemännen är klart diskriminerade, eftersom de från och med den 1 maj 2004 inte längre får samma behandling.”

47. Kommissionen har således med rätta påpekat att av de olika argument som klaganden framfört för att göra gällande att det föreligger en skillnad i behandling så innehöll det administrativa klagomålet endast det argument som grundats på den påstådda diskrimineringen mellan tjänstemän i tjänst och tidigare tjänstemän.

48. Det ska således fastställas huruvida de andra argument som klaganden gjorde gällande vid förstainstansrätten för att hävda att det föreligger en skillnad i behandling kan anses ha ett ”nära samband” med det argument som framförts i det administrativa klagomålet.

49. Situationen är i det konkreta fallet ganska känslig och ligger på den hårfina gräns som skiljer upptagandet till sakprövning från avvisning.

50. I rättspraxis har, såsom jag har erinrat om ovan, frågan vid upprepade tillfällen prövats med avseende på överensstämmelsen mellan det administrativa klagomålet och den väckta talan. En ståndpunkt har därvid intagits, enligt vilken man sökt förena de potentiellt motstridiga intressena hos klaganden och administrationen. Det ska erinras om att domstolen har angett att syftet med det administrativa klagomålet även är att göra det möjligt för administrationen att med tillräcklig exakthet erhålla kunskap om vad klaganden har ifrågasatt och vad han har yrkat. Å andra sidan är administrationen, då ett administrativt klagomål ingetts, skyldig

att inte tolka detta restriktivt och att visa ”stor öppenhet”. [16]

51. Det kan, såsom kommissionen i huvudsak har gjort, hävdas att trots att de har samma rättsgrund, det vill säga åsidosättandet av likabehandlingsprincipen, kan inte klagandens argument att det föreligger en diskriminering i förhållande till andra tidigare tjänstemän, ens indirekt eller underförstått anses ha föregripits i det administrativa klagomålet. Den enda situation som, såsom framgått, i detta klagomål angavs som hänvisning för att bedöma huruvida det förelåg en diskriminering till nackdel för klaganden var situationen med tjänstemän som fortfarande var i tjänst.

52. I detta avseende ska således de tre aktuella fallen, mer än endast som argument till stöd för en redan anförd grund, beaktas som verkliga ”nya grunder”. När en skillnad i behandling åberopas är det med andra ord fråga om lika många olika ”grunder” som antalet (grupper) av rättssubjekt i förhållande till vilka det hävdas att det föreligger en diskriminering.

53. Enligt kommissionen framgår detta även av domstolens dom i målet Koninklijke Coöperatie Cosun UA mot kommissionen [17]. I denna dom betraktades det som en ny grund att det i samband med överklagandet åberopades att det förelåg en skillnad i behandling i förhållande till andra rättssubjekt än de som, fortfarande i fråga om skillnad i behandling, angavs i ansökan till förstainstansrätten.

54. Jag påpekar dock att denna dom inte avser principen om överensstämmelse mellan det administrativa klagomålet och den väckta talan, utan om frågan om huruvida det förekommer grunder i överklagandet som inte åberopats i talan vid förstainstansrätten. Det är enligt min mening uppenbart att de två situationerna inte är identiska. Bland de skäl som enligt min bedömning förenar ett mindre restriktivt synsätt vid bedömningen av principen om överensstämmelse mellan klagomålet och den väckta talan ska det, såsom även framhållits i domstolens rättspraxis, beaktas att det administrativa klagomålet vanligen har avfattats utan hjälp av advokat. [18] Detta är uppenbart inte fallet med en talan som väcks vid förstainstansrätten, beträffande vilken det följaktligen är logiskt att förvänta sig att den är mer exakt och fullständig.

55. Även om kommissionen har påpekat inför förstainstansrätten att klagandens yrkanden avseende hushållstillägget och utbildningstillägget inte kan tas upp till sakprövning (eftersom de inte förekom i klagomålet) har den inte framställt någon

16 — Se exempelvis dom av den 14 mars 1989 i mål 133/88, Casto Del Amo Martinez mot Europaparlamentet (REG 1989, s. 689), punkt 13.

17 — Dom av den 16 maj 2006 i mål C-68/05 P, Koninklijke Coöperatie Cosun UA mot kommissionen (REG 2006, s. I-10367), punkterna 95–98. Se även generaladvokaten Stix-Hackls motsvarande förslag till avgörande, föredraget den 16 maj 2006 (särskilt punkterna 89–103).

18 — Domen i det ovannämnda målet Casto Del Amo Martinez mot Europaparlamentet, punkt 13.

invändning om rättegångshinder avseende grunden om särbehandling.

56. Det är uppenbart att denna omständighet inte kan anses vara avgörande för att pröva en fråga som, såsom framgått ovan, kan prövas ex officio. Å andra sidan är det enligt min mening obestridligt att denna inte saknar betydelse.

57. Jag anser att det förhållandet att de ifrågavarande argumenten har framförts vid förstainstansrätten inte innebär att principen om överensstämmelse har åsidosatts. Mot bakgrund av domstolens ovannämnda rättspraxis och särskilt av vad som redan påpekats avseende nödvändigheten att tolka klagomålet med stor öppenhet, i dess egenskap av rättsakt som avfattats utan juridisk hjälp, kan fastställandet av att dessa argument inte kan tas upp till sakprövning enligt min mening innebära en alltför ingripande begränsning av rätten till ett effektivt domstolsskydd vilken utgör en allmän gemenskapsrättslig princip. [19]

58. Det kan för övrigt även påpekas att i fall som det förevarande, i vilka föremålet för tvisten är en rättsakt av lagkaraktär, är möjligheten att det administrativa förfarandet får ett ändamålsenligt resultat rent teoretisk.

19 — I fråga om denna rättighet, se exempelvis dom av den 13 mars 2007 i mål C-432/05, Unibet (REG 2007, s. I-2271), punkt 37 och där angiven rättspraxis.

59. Jag anser således att invändningen om rättegångshinder avseende det påstådda åsidosättandet av principen om överensstämmelse ska avslås.

60. Jag ska nu övergå till att i sak pröva de tre argument som klaganden har framfört.

C — *Huruvida ”landsmetoden” är lagenlig*

1. Parternas argument

61. Klaganden har gjort gällande att när förstainstansrätten har fastställt att lagstiftarens val att ersätta ”huvudstadsmetoden” med ”landsmetoden” är lagenligt har den felaktigt satt lagstiftarens utrymme för skönsmässig bedömning före likabehandlingsprincipen. Detta följer enligt klagandens uppfattning särskilt tydligt av punkt 105 i den överklagade domen. Förstainstansrätten har, enligt klaganden, dessutom underlåtit att uppfylla skyldigheten att motivera sitt beslut.

62. ”Landsmetoden” strider enligt klaganden dessutom mot likabehandlingsprincipen. Denna metod missgynnar nämligen alla de pensionärer som är bosatta i huvudstaden och mer allmänt i de delar av en stat, i vilka levnadskostnaderna är högre i förhållande till de genomsnittliga levnadskostnaderna.

Dessutom hindrar ”landsmetoden”, enligt klaganden, slutligen även den fria rörligheten och rätten att vistas inom gemenskapen.

63. Skäl 30 i förordning nr 723/2004 utgår, vid motiveringen av lagstiftarens val att överge systemet med korrigeringskoefficienter för pensionerna för tidigare tjänstemän i gemenskaperna, från en mycket tveksam förutsättning, eftersom integrationen mellan de olika medlemsstaterna innebär att betydande skillnader kvarstår mellan dessa i fråga om levnadskostnader.

64. Kommissionen har påpekat att den grund som klaganden har gjort gällande, enligt kommissionens sätt att se, innebär att förstainstansrättens argument tolkas på ett avvikande sätt. I synnerhet har förstainstansrätten inte hävdat att lagstiftarens skönsmässiga bedömning är överlägsen likabehandlingsprincipen, utan endast påpekat att övergången från ”huvudstadsmetoden” till ”landsmetoden” inte innebär någon så godtycklig eller uppenbart olämplig skillnad att likabehandlingsprincipen åsidosätts.

65. När det gäller klagandens anmärkningar i sak om den påstådda skillnaden i behandling mellan pensionärer alltefter bosättningsort, har kommissionen påpekat att även ”huvudstadsmetoden” innebär en skillnad i behandling som gynnar pensionärer som är bosatta utanför huvudstaden och som garanterar dem en högre korrigeringskoefficient än den korrigeringskoefficient som krävs enligt levnadskostnaderna på den ort där de är bosatta.

66. Rådet har i likhet med kommissionen först och främst nekat till att förstainstansrättens dom kan tolkas så att lagstiftarens befogenhet att företa skönsmässig bedömning sätts i förgrunden i förhållande till likabehandlingsprincipen. I synnerhet förväxlar klaganden, enligt rådet, likabehandlingsprincipen med principen om likvärdig köpkraft. Enligt rådet hänför sig punkt 105 i den överklagade domen inte till likabehandlingsprincipen i allmänhet, utan endast till principen om likvärdig köpkraft.

2. Bedömning

67. Den huvudsakliga frågan som ska behandlas för att förevarande argument ska kunna besvaras är huruvida lagstiftarens val att ersätta ”landsmetoden” med ”huvudstadsmetoden” för att fastställa korrigeringskoefficienter för pensionerna för tidigare tjänstemän i gemenskaperna, utgör ett berättigat utövande av den skönsmässiga bedömning som på området tillerkänns lagstiftaren eller om likabehandlingsprincipen härigenom åsidosätts.

68. Det ska inledningsvis påpekas att alla system med korrigeringskoefficienter (och särskilt systemen för anpassning av löner

och/eller pensioner) till sin karaktär med nödvändighet är inexakta. Såsom förstainstansrätten med rätta har påpekat [20] måste det i systemet, för att vara mera exakt, anges en särskild korrigeringskoefficient för varje ort där de tidigare tjänstemännen i gemenskaperna är bosatta. Förmodligen ska i många fall även de olika kvarteren inom en och samma stad bedömas separat och olika koefficienter tilldelas på grundval av respektive levnadskostnad.

69. Oavsett vilket system som väljs, kan det således inte undvikas att detta högst kan utgöra en rimlig uppskattning av de faktiska levnadskostnaderna för varje enskild tidigare tjänsteman.

70. I detta avseende är det enligt min mening helt uppenbart att både ”landsmetoden” och ”huvudstadsmetoden” har fördelar och nackdelar. Exempelvis syftar visserligen ”huvudstadsmetoden” till att på ett bättre sätt försäkra dem som är bosatta i huvudstäderna och i de stora städerna. Denna metod innebär dock samtidigt att den som bor utanför dessa städer till slut i faktiskt ekonomiskt hänseende – i reella termer – behandlas mycket bättre på grund av minskade levnadskostnader i landsorten. Å andra sidan kan ”landsmetoden”, som använder en koefficient som potentiellt befinner sig på en punkt mellan levnadskostnaderna i huvudstaden och levnadskostnaderna i de mindre ”kostsamma” delarna i medlemsstaten, i viss utsträckning missgynna dem som är bosatta på mer kostsamma orter i denna stat. Då en enda korrigeringskoefficient ska väljas för varje medlemsstat är dock ”landsmetoden” enligt min mening inte endast den metod som helt berättigat kan användas utan i vissa avseenden även den metod som är mest rättvis.

71. Klaganden har med kraft hävdat att ”landsmetoden” enligt hans mening inte följer likabehandlingsprincipen och således verkar som ett kriterium av diskriminerande slag. Klagandens grunduppfattning är klart sådan att det i praktiken endast är ”huvudstadsmetoden” som undandras sådan eventuell kritik som grundas på förbudet mot diskriminering.

72. Jag anser inte att detta är platsen för en detaljerad undersökning av likhetsprincipen och principen om förbud mot diskriminering inom gemenskapsrätten [21]. Såsom jag redan har påpekat är det helt omöjligt att genomföra en garanti för absolut likvärdig köpkraft mellan alla tidigare tjänstemän i gemenskaperna. Jag anser därför att förstainstansrätten med rätta kunde fastställa att valet, inom ramen för gemenskapslagstiftarens befogenhet att företa skönsmässig bedömning vid införandet av ett pensionssystem för tidigare tjänstemän, att använda ”landsmetoden” i stället för ”huvudstadsmetoden” inte innebär

20 — Den överklagade domen, punkt 100.

21 — Som bekant har denna princip utformats i den regel enligt vilken lika situationer inte får behandlas olika och olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan behandling. Se exempelvis domstolens dom av den 23 oktober 2007 i mål C-273/04, Polen mot rådet (REG 2007, s. I-8925), punkt 86, av den 30 mars 2006 i de förenade målen C-87/03 och C-100/03, Spanien mot rådet (REG 2006, s. I-2915), punkt 48, av den 17 oktober 1995 i mål C-44/94, Fishermen’s Organisations m.fl. (REG 1995, s. I-3115), punkt 46, etcetera. På området för gemenskapens personalmål, se exempelvis domstolens dom av den 11 juli 1985 i mål 119/83, Appelbaum mot kommissionen (REG 1985, s. 2423), samt förstainstansrättens dom av den 7 februari 1991 i de förenade målen T-18/89 och T-24/89, Tagaras mot Europeiska gemenskapernas domstol (REG 1991, s. II-53), punkt 68.

en sådan godtycklig eller uppenbart olämplig differentiering att likabehandlingsprincipen åsidosätts.

73. I sin kritik av den överklagade domen har klaganden särskilt inriktat sig på punkt 105 i denna. Klaganden anser att denna punkt visar hur förstainstansrätten har uppfattat att lagstiftarens befogenhet att företa skönsmässig bedömning överväger i förhållande till likhetsprincipen. Punkt 105 har följande lydelse:

”Även om det är riktigt att den nya metoden i förhållande till den tidigare metoden finansiellt sett är mindre fördelaktig är det likaså riktigt att såsom angetts ovan… inom ramen för prövningen av en anmärkning som grundats på ett åsidosättande av förvärvade rättigheter, att gemenskapslagstiftaren fritt kan ändra tjänsteföreskrifterna och anta bestämmelser som för de berörda tjänstemännen är mindre fördelaktiga än de tidigare bestämmelserna, under förutsättning att han föreskriver en tillräckligt lång övergångsperiod. Denna frihet kan inte heller begränsas med åberopande av principen om likvärdig köpkraft, särskilt som övergångsperioden enligt artikel 24.2 i bilaga XIII till de nya tjänsteföreskrifterna garanterar att pensionärer såsom klaganden under obegränsad tid får behålla det nominella beloppet för den nettopension som lyftes innan de nya tjänsteföreskrifterna trädde i kraft….” [22]

74. Jag instämmer inte i klagandens tolkning av det ovannämnda avsnittet. Enligt min mening är det nämligen uppenbart att förstainstansrätten inte, såsom klaganden däremot tycks föreslå, har gjort gällande att bestämmelsen om en tillräcklig övergångsperiod utgör den enda gränsen för att införa en skillnad i behandling. Den ovannämnda punkt 105 *motiverar på intet sätt att det införs en skillnad i behandling*. I denna punkt påpekas i stället endast att när det införs ett pensionssystem som är mindre fördelaktigt, är gemenskapslagstiftaren skyldig att föreskriva en tillräcklig övergångsperiod. I detta fall har denna övergångsperiod angetts i bestämmelserna i artikel 20 i bilaga XIII till de nya tjänsteföreskrifterna. Enligt denna artikel har övergången från en korrigeringskoefficient som beräknats enligt ”huvudstadsmetoden” till en korrigeringskoefficient som beräknats med hjälp av ”landsmetoden” genomförts progressivt och gradvis under åren 2004–2008. Det är för övrigt betecknande att förstainstansrätten även tidigare än i punkt 105 har behandlat denna fråga, i den del av domen som avser det påstådda åsidosättandet av de förvärvade rättigheterna (i samband med en grund som klaganden inte upprepat i förevarande överklagande).

75. Klaganden har i sin utläggning vid upprepade tillfällen hänvisat till domen i målet Drouvis mot kommissionen [23] och ansett att denna är ett prejudikat som talar för hans argument. Inte heller i detta avseende kan jag instämma i klagandens ståndpunkt. I målet Drouvis begärde Drouvis som var en tidigare tjänsteman vid kommissionen att ingen korrigeringskoefficient skulle tillämpas på hans pension. I fråga om Grekland innebar denna koefficient, som motsvarade 86,5 procent, vid den tidpunkten en minskning av den i förhållande till grundbeloppet faktiskt utbetalade pensionen. Domstolen fastslog i detta beslut att systemet med korrigeringskoefficienter som varierade på grundval av den

22 — I likhet med alla de andra punkterna i den överklagade domen är översättningen av detta avsnitt inofficiell.

23 — Förstainstansrättens dom av den 26 februari 2003 i mål T-184/00, Drouvis mot kommissionen (REGP 2003, s. I-A-51 och II-297), som fastställts genom domstolens beslut av den 29 april 2004 i mål C-187/03 P (ej publicerat i rättsfallssamlingen).

ort där de tidigare tjänstemännen i gemenskaperna var bosatta var lagenligt och fastslog dessutom att det var lagenligt att använda en enda korrigeringskoefficient för varje enskild medlemsstat. Domstolen har dock på intet sätt slagit fast att det enda system som kan godtas för att fastställa denna korrigeringskoefficient är det system som använder ”huvudstadsmetoden”.

76. Klaganden har dessutom uppmärksammat det ovan i punkt 8 redan citerade skäl 30 i förordning nr 723/2004. I detta skäl har det angetts vilka skäl som har haft avgörande betydelse för valet att överge systemet med korrigeringskoefficienter, antingen den allt ökande integrationen av medlemsstaterna i unionen eller de praktiska svårigheterna med att sköta systemet. Klaganden har påtalat att detta är felaktigt, eftersom den europeiska integrationen är långt ifrån genomförd, och även att det är tvetydigt, eftersom den ökade rörelsefriheten som anges i detta skäl måste leda till ett lämpligare system för korrigeringskoefficienter som möjliggör en effektiv fri rörlighet.

77. Kommissionen anser att dessa omständigheter inte kan prövas, eftersom de dels stöds av sådana faktiska omständigheter som undandragits domstolens kontroll vid överklagandet, dels har framförts för första gången i överklagandet till domstolen.

78. Enligt min mening är det dock helt enkelt så att hänvisningen till skäl 30 i förordning nr 723/2004 är irrelevant, eftersom detta endast delvis rör klagandens situation. Det är enligt min mening uppenbart att den första meningen i detta skäl som klagandens kritik inriktats på hänför sig till valet att avskaffa systemet med korrigeringskoefficienter. Detta val har ingen betydelse i förevarande mål, eftersom ett sådant avskaffande inte berör dem som i likhet med klaganden har gått i pension innan de nya tjänsteföreskrifterna trädde i kraft.

79. Jag anser därför att överklagandet inte kan bifallas såvitt avser den enda grunden, då det inte har visats att förstainstansrätten har gjort sig skyldig till någon felaktig rättstillämpning.

D — *Diskrimineringen i förhållande till pensionärer som är bosatta i Belgien*

1. Parternas argument

80. Genom att upprepa det tredje argumentet som framförts vid förstainstansrätten för att göra gällande att likabehandlingsprincipen har åsidosatts har klaganden hävdat att det föreligger en diskriminering i förhållande till pensionärer som är bosatta i Belgien, vilka fortsätter att ha förmånen av en pension som har anpassats till levnadskostnaderna i Bryssel.

81. Efter att ha bekräftat sin tolkning av tjänsteföreskrifterna, enligt vilken pensionerna för tidigare tjänstemän som är bosatta i Belgien endast har beräknats efter levnadskostnaderna i Bryssel, det vill säga utan att ”landsmetoden” har använts, har klaganden i synnerhet bestritt förstainstansrättens argument i punkt 124, vari denna har påpekat att ”lagenligheten av en gemenskapsrättsakt inte kan vara beroende av hur denna rättsakt tillämpas i praktiken”, och i punkt 125, i vilken denna har erinrat om den fasta rättspraxis enligt vilken ”iakttagandet av likabehandlingsprincipen skall förenas med iakttagandet av legalitetsprincipen, enligt vilken ingen till sin egen förmån kan åberopa en olaglig åtgärd som gynnat någon annan”.

82. Vad särskilt avser det första av förstainstansrättens ovannämnda fastställanden har klaganden bestritt att rättspraxis stöder förstainstansrättens tolkning, men även ställt frågan vilka andra rättsakter (som konkret tillämpas i det nya pensionssystemet) han skulle ha kunnat överklaga för att få framgång med sina yrkanden. Såvitt avser det andra fastställandet har klaganden däremot påpekat att det här inte är fråga om att bestrida en rättsstridig åtgärd som gynnat andra rättssubjekt, utan endast att visa att det mellan två rättssubjekt som tillhör samma kategori föreligger en diskriminerande behandling.

83. Kommissionen har framför allt hänvisat till artikel 1.3 a i bilaga XI för att bekräfta att det i det nya pensionssystemet inte anges något samband med levnadskostnaderna i Bryssel.

84. Alla de argument som förstainstansrätten har utvecklat utöver detta grundläggande konstaterande har således varit överflödiga, varför de anmärkningar som riktats mot dem ska ogillas då de inte ändrar slutsatserna i domen. Under alla förhållanden har kommissionen i andra hand hävdat att de argument som förstainstansrätten har tillagt är riktiga.

85. Rådet har åberopat argument som i huvudsak motsvarar kommissionens argument.

2. Bedömning

86. Den första frågan som ska behandlas för att bedöma detta argument är vilket resultat som, objektivt sett, åsyftas med klagandens yrkande.

87. Om syftet med detta är att erhålla en minskning av de pensioner som konkret utbetalas till tidigare tjänstemän som är bosatta i Belgien, eller en minskning av referensbeloppet för beräkningen av pensionerna till de tidigare tjänstemännen i gemenskaperna, står det redan från början utan tvekan klart att denna grund inte kan prövas.

88. Det är i rättspraxis ostridigt att det berättigade intresset av att få saken prövad ingår bland villkoren för att en talan ska kunna tas upp till sakprövning. Det är följaktligen ett villkor som rör grunderna för rättsordningen som gemenskapsdomstolen kan pröva ex officio. [24]

89. Det är tydligt att klaganden inte hade (och inte har) något intresse av att bestrida den korrigeringskoefficient som motsvarar 100 procent och som fastställts för pensionärer som är bosatta i Belgien (eller hellre, för att vara mer exakt, avsaknaden av korrigeringskoefficient, i den mening som avses i artikel 3.5 i bilaga XI till tjänsteföreskrifterna). Om klagandens argument i detta avseende eventuellt godtogs skulle detta endast kunna leda till en minskning av den pension som tillerkänns tidigare tjänstemän i gemenskaperna som är bosatta i Belgien, utan någon konkret fördel för klaganden. Eftersom pensionerna för tidigare tjänstemän enligt artikel 1.3 i bilaga XI till de nya tjänsteföreskrifterna har anpassats med användande av korrigeringskoefficienter som beräknats ”med Belgien som referens”, kan det inte uteslutas att ett eventuellt godtagande av grunden till sist kan leda till en minskning av klagandens pension som beräknats genom att det på ”grundpensionen”, som är den pension som utbetalas till pensionärer som är bosatta i Belgien, tillämpats en för Förenade kungariket särskild koefficient som överstiger 100 procent.

90. För att klagandens argument ska kunna prövas (då det gjorts gällande att det föreligger ett berättigat intresse av att få saken prövad) ska argumentet ytterst anses syfta till att klaganden har en rätt till tillämpning av en korrigeringskoefficient som beräknats med hjälp av ”huvudstadsmetoden”.

91. Jag anser dock att utgångspunkten för klagandens ståndpunkt är felaktig.

92. Det är nödvändigt att snabbt sammanfatta den faktiska situationen. Det finns ett pensionsgrundbelopp för varje tidigare tjänsteman i gemenskaperna som i det system som föreskrivs i de nya tjänsteföreskrifterna aldrig, oavsett pensionärens bosättningsort, kan minskas. Med andra ord motsvarar den minimala korrigeringskoefficienten 100 procent (vilket självklart motsvarar avsaknaden av korrigeringskoefficient). Denna ”miniminivå” för pensionen fastställs till exempel, enligt artikel 3 i förordning nr 31/2005, för de pensionärer som är bosatta i Republiken Tjeckien, i Estland, Grekland, Spanien, Cypern, Lettland, Litauen, Ungern, Malta, Polen, Portugal, Slovenien, Slovakien, och enligt bilaga XI till tjänsteföreskrifterna, dessutom för pensionärer som är bosatta i Belgien och Luxemburg, två medlemsstater på vilka korrigeringskoefficienterna inte är tillämpliga. I fråga om de andra medlemsstaterna fastställs för pensionärer i klagandens ställning, vilka har förvärvat sina pensionsrättigheter innan de nya tjänsteföreskrifterna trädde i kraft, en korrigeringskoefficient som beräknats på grundval av skillnaden mellan levnadskostnaderna i deras bosättningsstat och levnadskostnaderna i Belgien (jämför artikel 1.3 a ii i bilaga XI till de nya tjänsteföreskrifterna), vilken medför en höjning av det konkret utbetalade pensionsbeloppet. Enligt den ovannämnda artikel 3 i förordning

24 — Domstolens beslut av den 7 oktober 1987 i mål 108/86, Di Muro mot rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (REG 1987, s. 3933), punkt 10. Se även förstainstansrättens dom av den 14 april 2005 i mål T-141/03, Sniace (REG 2005, s. II-1197), punkt 22, av den 18 februari 1993 i mål T-45/91, MacAvoy mot Europaparlamentet (REG 1993, s. II-83), punkt 22, och av den 28 mars 2001 i mål T-144/99, Istituto dei mandatari abilitati presso l'Ufficio europeo dei brevetti mot kommissionen (REG 2001, s. II-1087), punkterna 29–35. I det sistnämnda avgörandet tycks förstainstansrätten dock ansе att villkoret om ett berättigat intresse av att få saken prövad är ett krav i likhet med kraven enligt artikel 230 EG.

nr 31/2005 motsvarade denna korrigeringskoefficient för till exempel Förenade kungariket 137,5 procent från och med den 1 juli 2004.

93. Det är således uppenbart att förstainstansrätten på grundval av dessa faktiska omständigheter i punkt 117 i den överklagade domen med rätta har påpekat att det i det nya pensionssystemet inte alls hänvisas till levnadskostnaderna i Bryssel. Det har för pensioner på samma sätt som för löner till tjänstemän i tjänst, i fråga om Belgien (och Luxemburg), helt enkelt inte föreskrivits att någon korrigeringskoefficient ska tillämpas i förhållande till referensbeloppen.

94. Visserligen har referensbeloppet för pensionerna inte ändrats vid övergången från de gamla till de nya tjänsteföreskrifterna. Om detta belopp minskades skulle å andra sidan även den till klaganden konkret utbetalade pensionen minskas.

95. Även om de i princip är korrekta är de argument som förstainstansrätten, särskilt i punkterna 124 och 125, har utvecklat utöver det ovannämnda grundläggande konstaterandet enligt min mening överflödiga för att pröva klagandens grund.

96. Jag anser därför att överklagandet inte heller kan vinna bifall såvitt avser det andra argumentet som klaganden har åberopat, eftersom det inte föreligger någon diskriminerande åtskillnad i behandlingen av klaganden i förhållande till de pensionerade tidigare tjänstemän i gemenskaperna som är bosatta i Belgien.

E — *Diskrimineringen i förhållande till pensionärer som är bosatta i en av de ”mindre kostsamma” medlemsstaterna*

1. Parternas argument

97. Klaganden har slutligen upprepat det fjärde argumentet som gjorts gällande vid förstainstansrätten för att hävda att det föreligger särbehandling. Detta argument har grundats på den förmån som enligt klaganden har tillerkänts pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater, genom att det med det nya systemet tillämpas en korrigeringskoefficient på 100 procent på dem. Förstainstansrätten har enligt klaganden felaktigt ansett att han inte hade något berättigat intresse av att få den påstådda förmånen prövad.

98. Klaganden har medgett att det enligt fast rättspraxis måste föreligga ett berättigat intresse av att få saken prövad för att en anmärkning ska kunna tas upp till sakprövning. Klaganden anser dock, till skillnad från vad förstainstansrätten påpekade i punkt 135 i den överklagade domen, att det i hans fall föreligger ett berättigat intresse av att få saken prövad. Detta intresse följer i synnerhet av att situationen för pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” stater, jämförd med klagandens situation, ännu en gång vittnar om att det föreligger en diskriminerande särbehandling.

99. För övrigt har klaganden även bestritt förstainstansrättens argument att pensionssystemet för tidigare tjänstemän i gemenskaperna

inte fungerar som en pensionsfond, utan är organiserat enligt principen om solidaritet, varför en eventuell minskning av de pensioner som fastställts för tidigare tjänstemän som är bosatta i ”mindre kostsamma” stater inte innebär någon förmån för klaganden. Han har särskilt gjort gällande att den besparing som på så sätt genomförs exempelvis kan göra det möjligt att åter tillämpa ”huvudstadsmetoden” (punkt 78 i överklagandet).

100. Klaganden har därtill hävdat att den överklagade domen är bristfällig i den del där det fastställts att gemenskapslagstiftarens beslut att tillämpa en korrigeringskoefficient på 100 procent på de pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater inte är uppenbart godtyckligt eller olämpligt (punkt 136 i den överklagade domen).

101. Kommissionen och rådet har först och främst framhållit att det enligt deras bedömning var riktigt att anse att den grund som åberopats inför förstainstansrätten inte kunde prövas. Kommissionen och rådet anser vidare att det saknas stöd för kritiken mot förstainstansrättens synpunkter om den omfattande befogenhet att företa skönsmässig bedömning som gemenskapslagstiftaren har på området och vars gränser inte har överskridits i förevarande fall.

102. Kommissionen har för övrigt gjort gällande att förstainstansrätten borde ha slagit fast att detta argument inte kunde prövas, också på grund av att klaganden framfört detta för första gången först i repliken i samband med målet i första instans (punkt 71 i svaromålet).

2. Bedömning

103. Vad för det första gäller kommissionens ovannämnda påpekande att det borde ha fastställts att det ifrågavarande argumentet inte kunde prövas, kan jag inte dela denna ståndpunkt. Även om klaganden i sin talan vid förstainstansrätten inte i samband med framställningen om att likabehandlingsprincipen åsidosatts specifikt angav jämförelsen med de pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater, förekom det ifrågavarande argumentet (även om det enbart var i form av ett utkast) dock i den del av ansökan där maktmissbruk och åsidosättande av proportionalitetsprincipen och motiveringsskyldigheten gjordes gällande. I synnerhet punkt 93 i ansökan i målet vid förstainstansrätten hade följande lydelse:

”Slutligen vore det motsägelsefullt att tillämpa denna bestämmelse med hänsyn till de olika åberopade principerna. Enligt denna bestämmelse används nämligen en koefficient på pensionerna som motsvarar 100 procent för de huvudstäder och medlemsstater i vilka koefficienten dock är lägre än 100 procent, vilket för närvarande är fallet särskilt i fråga om Aten, Budapest, Lissabon, Prag och Warszwava.”

104. Även med beaktande av domstolens fasta rättspraxis enligt vilken det, trots det allmänna förbudet att anföra nya grunder, är möjligt att under förfarandet anföra grunder som innebär en utvidgning av en grund som tidigare uttryckligen eller underförstått fram-

förts i ansökan, [25] anser jag att argumentet att det föreligger en skillnad i behandling i förhållande till pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater kan prövas.

105. Jag övergår nu till klagandens särskilda kritik på denna punkt i den överklagade domen. Klaganden anser att förstainstansrätten felaktigt har fastställt att det inte föreligger något berättigat intresse av att få saken prövad.

106. Klaganden har i detta syfte särskilt ifrågasatt vad förstainstansrätten fastställde i punkt 133 och följande punkter i den överklagade domen. Förstainstansrätten fann där att klaganden på intet sätt hade visat att avskaffande av den förmån som genom de nya tjänsteföreskrifterna beviljats pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater på något sätt hade kunnat gynna honom.

107. Klagandens argument är enligt min mening inte så övertygande att riktigheten av förstainstansrättens resonemang kan ifrågasättas.

108. Det är i rättspraxis helt ostridigt att det för att, både direkt och som en invändning, kunna ifrågasätta lagenligheten av en gemenskapsrättsakt är nödvändigt att det berättigade intresset av att få saken prövad innebär att klaganden kan få praktisk nytta av ett eventuellt beslut att godta hans anmärkningar. [26]

109. Enligt min mening är det klart att klagandens argument här endast gäller den omständigheten att lagstiftaren har beslutat att bestämmelserna i de nya tjänsteföreskrifterna beträffande avskaffande av korrigeringskoefficienter för pensionerna omedelbart ska tillämpas på de pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater. Omvänt ska det nya systemet (som såsom framgått är särskilt oförmånligt för klaganden) aldrig tillämpas på honom, eftersom han fortsätter att ha förmånen av att en korrigeringskoefficient som betydligt överstiger 100 procent tillämpas på honom.

110. Eftersom det är klart att en eventuell minskning av de pensioner som utbetalats till tidigare tjänstemän som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater, vilken blir följden om det fastställs att lagstiftarens ovannämnda beslut är rättsstridigt, inte medför någon uppenbar förmån för klaganden, kan förstainstansrättens resonemang för att slå fast att argumentet inte kan prövas enligt min mening inte bli föremål för kritik.

25 — Se exempelvis dom av den 19 maj 1983 i mål 306/81, Verros mot Europaparlamentet (REG 1983, s. 17565), punkt 9, av den 13 november 2001 i mål C-430/00 P, Anton Dürbeck GmbH mot kommissionen (REG 2001, s. I-8547), punkt 17, och av den 26 april 2007 i mål C-412/05 P, Alcon Inc. mot UAMI (REG 2007, s. I-3569), punkterna 38–40.

26 — Se exempelvis domstolens dom av den 15 mars 1973 i mål 37/72, Marcato mot kommissionen (REG 1973, s. 361), punkt 7, av den 16 december 1976 i mål 124/75, Perinciolo mot rådet (REG 1976, s. 1953), punkt 26, och av den 30 juni 1983 i mål 85/82, Schloh mot rådet (REG 1983, s. 2105), punkt 14. På senare år har det, som väntat, framför allt varit förstainstansrätten och därefter även personaldomstolen som har haft att ta ställning till huruvida det föreligger ett berättigat intresse av att få saken prövad. Domstolen däremot har slagit fast att det finns ett motsvarande kriterium för att bedöma huruvida överklaganden av förstainstansrättens beslut kan tas upp till sakprövning (se exempelvis dom av den 19 oktober 1995 i mål C-19/93 P, Rendo mot kommissionen, REG 1995, s. I-3319, punkt 13, av den 13 juli 2000 i mål C-174/99 P, Europaparlamentet mot Richard, REG 2000, s. I-6189, punkt 33, och av den 25 juli 2002 i mål C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores mot rådet, REG 2002, s. I-6677, punkt 21, samt beslut av den 25 januari 2001 i mål C-111/99 P, Lech-Stahlwerke GmbH mot kommissionen, REG 2001, s. I-727, punkt 18).

111. Det föreligger för övrigt inte heller något berättigat intresse för klaganden av att få saken prövad, om anmärkningen tolkades så att den är allmänt riktad mot lagstiftarens beslut att avskaffa korrigeringskoefficienterna. Detta eftersom klaganden, såsom framgått, inte är personligen berörd av detta avskaffande.

112. För övrigt har förstainstansrätten visserligen vidtagit en snabb analys i sak av det ifrågavarande argumentet och påpekat att det även i detta fall inte kan anses att gemenskapslagstiftaren har överskridit sitt utrymme för skönsmässig bedömning. Även dessa synpunkter från förstainstansrätten måste trots att de är kortfattade (de har för övrigt angetts enbart i andra hand) enligt min mening undgå all eventuell kritik.

113. När det gäller pensionärer som är bosatta i ”mindre kostsamma” medlemsstater så har gemenskapslagstiftaren beslutat att genast tillämpa det beräkningssystem för pensioner som i framtiden kommer att tillämpas på samtliga tidigare tjänstemän som tjänat in pensionsrättigheter innan de nya tjänsteföreskrifterna trädde i kraft. För att garantera ställningen för dem som, i likhet med klaganden, är bosatta i en ”dyr” medlemsstat och som har förvärvat sina pensionsrättigheter före den 1 maj 2004, har lagstiftaren i övrigt föreskrivit att det ska bibehållas en korrigeringskoefficient till förmån för dem (även om den såsom framgått beräknas på ett annat sätt). Jag anser inte att det är fråga om ett uppenbart åsidosättande från lagstiftarens sida av gränserna för hans utrymme för skönsmässig bedömning.

114. Jag anser följaktligen att inte heller det sistnämnda argumentet som klaganden har anfört kan godtas.

VII — Rättegångskostnader

115. Enligt artikel 122 första stycket i rättegångsreglerna ska domstolen, när överklagandet inte vinner bifall, besluta om rättegångskostnaderna. Enligt artikel 69.2 i samma rättegångsregler ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

116. Å andra sidan föreskrivs det i artikel 122 andra stycket i rättegångsreglerna att i mål där en tjänsteman eller annan institutionsanställd har överklagat, ska rättegångskostnaderna fördelas mellan parterna när så anses skäligt.

117. Eftersom förevarande mål är det första vid domstolen som behandlar frågan om den reform av pensionssystemet för tjänstemännen vid gemenskaperna som genomförts med de nya tjänsteföreskrifterna, och eftersom vissa rättsliga aspekter i det nya systemet kan förefalla problematiska, föreslår jag att domstolen ska besluta om rättegångskostnaderna.

VIII — Förslag till avgörande

118. Mot bakgrund av vad ovan anförts föreslår jag att domstolen fastställer följande:

1. Överklagandet ogillas.

2. Vardera parten ska bära sin egen rättegångskostnad.